

1. 9. 2010

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Soukromoprávní ochrana právnické osoby-nepodnikatele po novelizaci občanského zákoníku zákonem č. 155/2010 Sb.

Zákon č. [155/2010](#) Sb., kterým se mění některé zákony ke zkvalitnění jejich aplikace a ke snížení administrativní zátěže podnikatelů, přinesl s účinností od 1. 8. 2010 mimo jiné i nenápadné leč podstatné změny v ustanoveních občanského zákoníku, která upravují základy soukromoprávní ochrany spotřebitele. V tomto článku se nebudu dopodrobna zabývat vhodností provedených změn a důvody, které k nim zákonodárce vedly.[1] Pokusím se spíše analyzovat dopady této právní úpravy a jejich praktický význam pro právnické osoby-nepodnikatele, pod kterými si lze v praxi představit zejména nejružnější občanská sdružení a charitativní organizace nebo například církevní právnické osoby. Vzhledem k tomu, že jde o novou právní úpravu, neexistuje samozřejmě zatím žádná judikatura, která by nově vyvstávající otázky soukromoprávní ochrany právnických osob-nepodnikatelů řešila. Může se tedy stát, že budoucí právní praxe se bude od některých názorů vyjádřených v tomto článku lišit.

I. Změna v definici spotřebitele v ust. § 52 občanského zákoníku

Podle dříve platného znění ust. § 52 odst.3 občanského zákoníku se za spotřebitele považovala „osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti“. Výše zmiňovaný zákon změnil definici spotřebitele takto: „Spotřebitelem je fyzická osoba, která při uzavírání a plnění smlouvy nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání.“

Tato změna je podle důvodové zprávy[2] k zákonu č. [155/2010](#) Sb. odůvodněna potřebou přizpůsobit vnitrostátní definici spotřebitele vývoji judikatury Evropského soudního dvora a sekundárního komunitárního práva[3] a také tím, že u právnické osoby lze očekávat větší míru profesionality než u osoby fyzické. Dále důvodová zpráva výslovně uvádí, že „úroveň ochrany právnických osob zůstává i nadále na vysoké úrovni, neboť minimální standardy ochrany slabší strany jsou dostatečné jak v občanskoprávních vztazích, tak v případě úpravy dle Obchodního zákoníku.“ Podle mého názoru je značně diskutabilní, zda předkladatelé opravdu do důsledků vyhodnotili souvislosti navrhované změny právní úpravy v oblasti soukromého práva jako celku. Samotná novelizace občanského zákoníku se totiž při čtení důvodové zprávy jeví spíše jako jakýsi „vedlejší produkt“ novelizace zákona o ochraně spotřebitele a není nijak speciálně odůvodněna, přitom však má další důležité a důvodovou zprávou vůbec podrobněji nezmiňované aspekty (jak bude nastíněno v následujícím textu).

II. Dopady změny definice spotřebitele v režimu občanského zákoníku

Na první pohled by se mohlo zdát, že provedená novelizace zcela zbavila právnické osoby-nepodnikatele dosavadní spotřebitelské ochrany v režimu občanského zákoníku. Tento závěr by však

byl příliš zjednodušující a nesprávný. Provedenou novelizací je totiž v režimu občanského zákoníku právnická osoba-nepodnikatel sice zbavena ochrany poskytované jí dříve ustanoveními o spotřebitelských smlouvách[4], ale zůstává jí nadále zachována spotřebitelská ochrana poskytovaná ustanoveními o jednotlivých smluvních typech v Části osmé občanského zákoníku. Jak vyplývá z dalšího textu, ochrana ustanoveními o spotřebitelských smlouvách pravděpodobně zůstane v občanskoprávním režimu zachována právnické osobě-nepodnikateli také v oblasti právní regulace pojistné smlouvy (i když tento závěr může být poněkud diskutabilní).

Velmi důležitou oblastí, v níž zůstává v režimu občanského zákoníku právnické osobě-nepodnikateli i nadále zachována ochrana, je tedy například oblast prodeje zboží v obchodě.[5] Ust. § 612 občanského zákoníku totiž stanoví: *„Jestliže fyzická nebo právnická osoba prodává zboží jako podnikatel (dále jen "prodávající") v rámci své podnikatelské činnosti, platí kromě obecných ustanovení o kupní smlouvě i následující ustanovení § 613 až § 627.“* Jak je patrné poskytnutí ochrany kupujícímu je tedy při prodeji zboží v obchodě vázáno na faktickou pozici prodávajícího nikoliv na pozici kupujícího. Proto i nyní, tak jako před novelizací občanského zákoníku zákonem č. [155/2010](#) Sb., bude tímto ustanovením stále poskytována spotřebitelská ochrana i právnické osoby-nepodnikateli nakupující zboží od podnikatele v režimu občanského zákoníku. Právnická osoba-nepodnikatel tedy bude moci v pozici kupujícího nadále využívat „typicky spotřebitelských“ výhod jako je např. dvouletá záruční doba, možnost uplatnění rozporu s kupní smlouvou podle § 616 občanského zákoníku a další.[6]

Bohužel je ale nutno konstatovat, že díky legislativní změně definice spotřebitele v zákoně o ochraně spotřebitele již právnická osoba-nepodnikatel nadále není chráněna při reklamaci zboží zakoupeného v obchodě ust. § 19 zákona o ochraně spotřebitele, který stanovuje mimo jiné např. též všeobecně známé pravidlo, že není-li reklamační vyřízení ve lhůtě 30 dní, považuje se reklamovaná vada za neodstranitelnou. Kromě toho také § 19 zákona o ochraně spotřebitele upravuje v praxi velmi důležitou povinnost vydat kupujícímu reklamační protokol se zákonem přesně stanovenými náležitostmi. Bohužel ani tato povinnost se nadále nevztahuje na reklamace uplatněné právnickou osobou-nepodnikatelem. Na právnické osoby-nepodnikatele je tedy v tomto ohledu kladena větší zátěž spočívající v tom, že reklamující právnická osoba-nepodnikatel musí sama dbát na to, aby reklamaci uplatnila nejlépe písemně s uvedením data, kdy bylo právo uplatněno, co je obsahem reklamační vyřízení a jaký způsob vyřízení reklamační vyřízení se požaduje (resp. jaký nárok z odpovědnosti za vady je uplatňován). Pro úplnost dodávám, že toto oslabení ochrany právnické osoby-nepodnikatele platí samozřejmě i pro reklamace u smluv uzavřených těmito právnickými osobami v režimu obchodního zákoníku.

Další oblastí, v níž zůstává v režimu občanského zákoníku právnické osobě-nepodnikateli poskytována spotřebitelská ochrana, je právní úprava cestovní smlouvy.[7] Cestovní smlouva je definována ust. § 852a odst.1 občanského zákoníku takto: *„Cestovní smlouvou se provozovatel cestovní kanceláře (dále jen "cestovní kancelář") zavazuje, že zákazníkovi poskytne zájezd a zákazník se zavazuje, že zaplatí smlouvenou cenu.“* Přitom při výkladu pojmu „zákazník“ je třeba vycházet z definice tohoto pojmu obsažené v ust. § 4 zákona č. [159/1999](#) Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, který stanoví, že *„zákazníkem je osoba, která uzavře s cestovní kanceláří cestovní smlouvu, nebo osoba, v jejíž prospěch byla tato smlouva uzavřena. Zákazníkem je i osoba, na kterou byl zájezd převeden za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem.“* Zákazníkem ve smyslu ustanovení občanského zákoníku o cestovní smlouvě tedy může být zjevně jak fyzická tak právnická osoba.[8] Pro úplnost je vhodné poznamenat, že oblast závazkových vztahů, v nichž se aplikují ustanovení občanského zákoníku o cestovní smlouvě je obecně daleko širší než například v případě kupní smlouvy podle občanského zákoníku či prodeje zboží v obchodě. Ustanovení občanského zákoníku o cestovní smlouvě se totiž použije i na vzájemné vztahy podnikatelů (půjde o tzv. kombinovaný obchod).[9]

Problematika ochrany právnické osoby-nepodnikatele při uzavírání pojistné smlouvy bude podrobněji rozebrána v následující kapitole.

III. Dopady změny definice spotřebitele v režimu obchodního zákoníku

V režimu obchodního zákoníku se můžeme v důsledku provedené novelizace setkat s poměrně složitými interpretačními problémy. Ust. § 262 obchodního zákoníku, které spolu s ust. § 261 téhož zákona vlastně funguje jako určitý „rozcestník“ určující právním závazkovým vztahům v českém soukromém právu jejich právní režim, totiž ve svém odst.4 stanoví: *„Ve vztazích podle § 261 nebo podřízených obchodnímu zákoníku dohodou podle odstavce 1 se použijí, nevyplývá-li z tohoto zákona nebo ze zvláštních právních předpisů něco jiného, ustanovení této části na obě strany; ustanovení občanského zákoníku nebo zvláštních právních předpisů o spotřebitelských smlouvách, adhezních smlouvách, zneužívajících klauzulích a jiná ustanovení směřující k ochraně spotřebitele je však třeba použít vždy, je-li to ve prospěch smluvní strany, která není podnikatelem. Smluvní strana, která není podnikatelem, nese odpovědnost za porušení povinností z těchto vztahů podle občanského zákoníku a na její společné závazky se použijí ustanovení občanského zákoníku.“*

Je zjevné, že dikce § 262 odst.4 váže poskytnutí spotřebitelské ochrany účastníkům obchodněprávních závazkových vztahů nikoliv na to, zda je účastník právního závazkového vztahu v pozici „spotřebitele“, ale na to zda je v pozici „**nepodnikatele**“. Tato dikce zákona zůstala před novelizací definice spotřebitele i po této novelizaci beze změn a zatím (pokud je alespoň možno dohledat v právních informačních systémech v době psaní tohoto článku) na obzoru žádná změna této zákonné dikce není. Dochází tedy ke zcela nové situaci, kdy v režimu občanského zákoníku nemají být na právní závazkové vztahy právnické osoby-nepodnikatele aplikována ustanovení směřující k ochraně spotřebitele před adhezními smlouvami a zneužívajícími klauzulemi (tedy ustanovení občanského zákoníku o spotřebitelských smlouvách), zatímco v režimu obchodního zákoníku je aplikace týchž ustanovení občanského zákoníku nadále přikázána.

Podle této interpretace tedy zůstává právnickým osobám-nepodnikatelům nadále zachována ochrana ustanoveními občanského zákoníku o spotřebitelských smlouvách v těchto právních závazkových vztazích:

1) Tzv. „**typové obchody**“, tedy právní vztahy podřízené režimu obchodního zákoníku podle § 261 odst.3 obchodního zákoníku. (Z běžnějších závazkových právních vztahů, které budou v praxi pravděpodobně často využívány právnickými osobami-nepodnikateli, lze uvést např. smlouvu o běžném účtu, smlouvu o vkladovém účtu, smlouvu o bankovním uložení věci, smlouvu o kontrolní činnosti aj.)

2) **Pojistná smlouva**, která je upravena v obchodním zákoníku pouze okrajově s tím, že se řídí občanským zákoníkem a zvláštními zákony (viz ust. § 261 odst.7 obchodního zákoníku). Avšak vzhledem k dikci § 262 odst.4 obchodního zákoníku de facto dochází k tomu, že ochrana poskytovaná ustanoveními občanského zákoníku o spotřebitelských smlouvách, která byla právnickým osobám-nepodnikatelům odebrána pro oblast závazkových právních vztahů upravených občanským zákoníkem, je díky ust. § 262 odst.4 obchodního zákoníku jaksi „oklikou“ dále poskytována právnickým osobám-nepodnikatelům při uzavření pojistné smlouvy. Pro úplnost uvádím, že se lze setkat i s názory, že důsledkem již samotné existence zvláštního zákona o pojistné smlouvě[10] je, že na pojistné smlouvy nelze aplikovat ustanovení občanského zákoníku spotřebitelských smlouvách.[11] Tento přístup se však podle mého názoru jeví jako nepodložený, protože ust. § 1 odst.2 zákona o pojistné smlouvě stanoví subsidiární použití občanského zákoníku pro vztahy upravené zákonem o pojistné smlouvě a žádné výjimky z aplikace občanského zákoníku neobsahuje.

Není tedy podle mého názoru důvod vylučovat aplikaci obecných ustanovení občanského zákoníku o spotřebitelských smlouvách na pojistnou smlouvu pouze proto, že jde o smluvní typ upravený zvláštním právním předpisem.[12]

3) Tzv. „**fakultativní obchody**“, tedy závazkové právní vztahy, které se řídí obchodním zákoníkem proto, že se tak strany závazkového právního vztahu dohodly ve smyslu ust. § 262 odst.1 obchodního zákoníku. (V praxi tedy může jít prakticky o jakoukoliv smlouvu, která obsahuje doložku o tom, že se má tento závazkový vztah řídit obchodním zákoníkem.) V tomto případě také zůstává právnické osobě-nepodnikateli možnost dovolat se neplatnosti smluvní volby režimu obchodního zákoníku z toho důvodu, že směřuje ke zhoršení jejího právního postavení, a to na základě ust. § 262 odst.1 in fine obchodního zákoníku.

Bude tedy na zvážení právnické osoby-nepodnikatele, zda v případě, kdy chce napadnout již uzavřenou smlouvu podrobenou režimu obchodního zákoníku dohodou stran pro její rozpor s některými „ochranářskými ustanoveními“, bude postupovat některou z těchto cest:

- napadne na základě ust. § 262 odst.1 obchodního zákoníku přímo platnost volby režimu obchodního zákoníku z toho důvodu, že sama tato volba směřuje ke zhoršení jejího právního postavení. Tím se však nyní nově zároveň zbaví možnosti využít ochrany ustanoveními o spotřebitelských smlouvách poskytnuté jí nyní již pouze v režimu obchodněprávním díky ust. § 261 odst.4 obchodního zákoníku. To představuje pro právnické osoby-nepodnikatele podstatnou odlišnost od dřívějších důsledků dovolání se neplatnosti dohody o volbě režimu obchodního zákoníku. Je také diskutabilní a závisující na každém konkrétním případě na kolik může za stávajícího nového právního stavu volba režimu obchodního zákoníku zhoršit právní postavení právnické osoby-nepodnikatele, když nově je ochrana ustanoveními o spotřebitelských smlouvách poskytována právnické osobě-nepodnikateli právě jen v režimu obchodního zákoníku. Například v případě kupní smlouvy s volbou režimu obchodního zákoníku si lze zajisté takové zhoršení živě představit i za nového právního stavu, protože v režimu občanskoprávním by právnická osoba-nepodnikatel stále podléhala pro ni výhodnějšímu a jednoduššímu režimu prodeje zboží v obchodě.[13] U ostatních typů smluv však je pravděpodobnější, že situace bude ve většině případů opačná.
- volbu režimu obchodního zákoníku ponechá v platnosti a napadne platnost konkrétních ustanovení uzavřené smlouvy odchylovících se od zákona (tedy od textu obchodního zákoníku) v její neprospěch. (To na základě ust. § 262 odst.4 obchodního zákoníku ve spojení s ust. § 55 odst.1 občanského zákoníku)
- napadne konkrétní ustanovení uzavřené smlouvy proto, že jde o „ujednání nepřípustná ve spotřebitelských smlouvách“. (To na základě ust. § 262 odst.4 obchodního zákoníku ve spojení s ust. § 56 občanského zákoníku).

IV. Závěr

Fakticky tedy došlo touto na první pohled nenápadnou novelizací k tomu, že zákonodárce vlastně vytvořil v českém soukromém právu novou kategorií interpretačně komplikované spotřebitelské ochrany právnických osob-nepodnikatelů, která je jakýmsi mezistupněm mezi plnou soukromoprávní spotřebitelskou ochranou náležející nadále jen fyzickým osobám a nulovou spotřebitelskou ochranou náležející podnikatelským subjektům.

Jak jsem již nastínil výše, poněkud diskutabilním se jeví, zda tento výsledný stav opravdu byl skutečným záměrem zákonodárce nebo jestli jde jen o vedlejší produkt jiné legislativní změny. Pro první variantu by hovořila lakonická zmínka důvodové zprávy k návrhu zákona č. [155/2010](#) Sb. o tom, že „úroveň ochrany právnických osob zůstává i nadále na vysoké úrovni, neboť minimální

standardy ochrany slabší strany jsou dostatečné jak v občanskoprávních vztazích, tak v případě úpravy dle Obchodního zákoníku.“[14] Pro druhou variantu zase svědčí to, že důvodová zpráva nijak komplexněji neřeší dopad této legislativní změny na soukromoprávní ochranu spotřebitele, a dále též nesoulad mezi prvotním záměrem poskytovat spotřebitelskou ochranu pouze fyzickým osobám (jak to předpokládá judikatura ESD) a výsledným stavem, kdy v obchodněprávním režimu je spotřebitelská ochrana nadále poskytnuta i osobám právnickým. Pro druhou variantu by kromě toho svědčilo i poněkud nesystematické „oklikovité“ poskytnutí spotřebitelské ochrany právnické osobě-nepodnikateli v občanskoprávním režimu v případě pojistné smlouvy a v neposlední řadě též nelogické odštěpení ochrany poskytnuté při reklamaci zákonem o ochraně spotřebitele od spotřebitelské ochrany právnické osoby-nepodnikatele při prodeji zboží v obchodě poskytované občanským zákoníkem.

Ať už však byly úvahy zákonodárce před přijetím nové právní úpravy jakékoliv, legislativní změna proběhla v této podobě a je tedy v podstatě dobrou zprávou pro právnické osoby-nepodnikatele, že soukromoprávní spotřebitelskou ochranu neztrácejí v důsledku provedené novelizace zcela, jak by se mohlo na první pohled zdát. (Již ne tak radostnou zprávou však je, že zbylá soukromoprávní ochrana se v případě právnických osob-nepodnikatelů díky provedené legislativní změně také nově diferencuje a hlavně celkově více komplikuje.)

Soukromoprávní ochrana v oblasti závazkových právních vztahů nebyla totiž odejmuta právnickým osobám-nepodnikatelům s platností pro oba soukromoprávní režimy a nebyl odejmuta dokonce ani v celém režimu občanského zákoníku bez výjimek. V občanskoprávních vztazích totiž zůstává právnické osobě-nepodnikateli nadále zachována „speciální“ spotřebitelská ochrana poskytovaná právní úpravou prodeje zboží v obchodě (i když je bohužel do budoucna zbavena některých svých typických doplňkových atributů upravených zákonem o ochraně spotřebitele) a dále zůstává právnické osobě-nepodnikateli zachována „speciální“ spotřebitelská ochrana poskytnutá právní úpravou cestovní smlouvy. „Obecná“ spotřebitelská ochrana poskytovaná dříve právnickým osobám-nepodnikatelům ustanoveními občanského zákoníku o spotřebitelských smlouvách je v režimu občanskoprávním nově omezena pouze na oblast pojistných smluv. V obchodněprávním režimu pak i nadále zůstává ochrana právnické osoby-nepodnikatele zachována v podstatě v nezměněné podobě jako doposud až na odlišnost v důsledcích a podmínkách dovolání se neplatnosti dohody o volbě režimu obchodního zákoníku, jak bylo popsáno výše.

Nutno však podotknout, že v praxi bude hodně záležet také tom, jakým způsobem tuto legislativní změnu přijme česká judikatura. Podle mého názoru je zejména pravděpodobné, že judikatura bude v praxi odmítat aplikaci ustanovení o spotřebitelských smlouvách na pojistné smlouvy právnických osob-nepodnikatelů s ohledem na to, že se jeví jako poměrně nelogické poskytovat právnickým osobám-nepodnikatelům ochranu při uzavírání „občanskoprávní“ pojistné smlouvy ustanoveními o spotřebitelských smlouvách „oklikou“ přes obchodní zákoník, když v ostatních oblastech občanskoprávního režimu jsou právnické osoby-nepodnikatelé tohoto typu spotřebitelské ochrany zbaveny.

Na úplný závěr konstatuji, že s ohledem na výše nastíněné interpretační komplikace a celkovou složitost nově vzniklé kategorie ochrany právnických osob-nepodnikatelů lze dle mého názoru považovat toto legislativní řešení jako celek za poněkud nešťastné a neúplné.

Karel Carbol

student 5.ročníku PrF MU,
poradce SOS - Sdružení obrany spotřebitelů o.s.

[1] K tomu blíže např. PALLA, T. Právnická osoba jako spotřebitel? Už ne. epravo.cz. [online]. Vyd. 16.7.2010 [cit. 2010-29-7] Dostupné [ZDE](#)

[2] Sněmovní tisk č. 1048: Vládní návrh na vydání zákona, kterým se mění některé zákony ke zkvalitnění jejich aplikace a ke snížení administrativní zátěže podnikatelů. Praha: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, vydáno 1.2.2010 [cit.29-7-2010]. Dostupné [ZDE](#)

[3] Důvodová zpráva v tomto odkazuje na „směrnici o nekalých obchodních praktikách a další prameny Evropského sekundárního práva“, čímž má tedy patrně na mysli zejména Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005, o nekalých obchodních praktikách. Je sice pravda, že tato směrnice definuje ve svém čl.2 spotřebitele jako „fyzickou osobu, jež v obchodních praktikách spadajících do oblasti působnosti této směrnice jedná za účelem, který nelze považovat za provozování jejího obchodu, živnosti nebo řemesla anebo výkonu jejího svobodného povolání“, avšak tato definice je uvozena slovy „Pro účely této směrnice se rozumí“. Je tedy zjevné, že tato směrnice si zajisté nekladla za cíl obecně stanovit obsah pojmu spotřebitel a je otázkou, zda je vhodné se při novelizaci obecné vnitrostátní právní úpravy inspirovat právě tímto předpisem, jehož oblast úpravy je velmi specifická.

[4] Tedy § 51a a násl. občanského zákoníku.

[5] Tedy ust. § 612 a násl. občanského zákoníku.

[6] Tyto výhody označuji s trochou nadsázky jako „typicky spotřebitelské“ proto, že mimo jiné právě tyto změny byly do prodeje zboží vneseny díky implementaci směrnice Směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES, o určitých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na spotřební zboží. Je zajímavé, že tyto výhody byly tedy novelizací právními osobám-nepodnikatelům zachovány i přesto, že tato směrnice je též zaměřena na spotřebitele jako fyzickou osobu (viz čl.1 odst.2 písm.a) citované směrnice).

[7] Tedy § 852a a násl. Občanského zákoníku.

[8] S vymezením spotřebitele zahrnujícím i právnickou osobu počítá ve svém čl.2 odst.4 i Směrnice Rady 90/314/EHS, o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy, jejíž implementací ustanovení občanského zákoníku o cestovní smlouvě vznikla.

[9] ŠVESTKA, J., SPÁČIL, J., ŠKÁROVÁ, M., HULÁK, M. et al. Občanský zákoník I: Komentář. 1. vydání, Praha: nakladatelství C.H.Beck, 2008, s. 2200-2207, ISBN 978-80-7400-004-01

[10] Tímto zákonem je zákon č. [37/2004](#) Sb., o pojistné smlouvě, ve znění pozdějších předpisů.

[11] KNAPPOVÁ, M., ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J. et al. Občanské právo hmotné: Díl druhý: Závazkové právo. 4. aktualizované a doplněné vydání, Praha: nakladatelství ASPI, a.s., 2005, s. 316, ISBN 80-7357-131-5.

[12] Shodný názor je vyjádřen také ve ŠVESTKA, J., SPÁČIL, J., ŠKÁROVÁ, M., HULÁK, M. et al. Občanský zákoník I: Komentář. 1. vydání, Praha: nakladatelství C.H.Beck, 2008, s. 426, ISBN 978-80-7400-004-1.

[13] Viz ust. § 612 a násl. občanského zákoníku.

[14] Sněmovní tisk č. 1048: Vládní návrh na vydání zákona, kterým se mění některé zákony ke zkvalitnění jejich aplikace a ke snížení administrativní zátěže podnikatelů. Praha: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, vydáno 1.2.2010 [cit.29-7-2010]. Dostupné [ZDE](#)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)

- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)